A°. 1852. No. 295.

Opregte Dingsdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 14 December.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 11 December.

[*Uit bijzondere berigten.*] Z. K. H. Prins *Karel* is in zoo verre hersteld, dat nopens zijn toestand geene verdere bulletins zullen worden uitgegeven.

De nieuwe oostenrijksche gezant, graaf *Thun*, heeft reeds een gehoor bij Z. M. den Koning gehad, nadat zijn voorganger, baron *Prokesch Osten*, welke als gezant naar Rome vertrekt, afscheid had genomen. Naar het zich laat aanzien, is alsnu het herstel der goede verstandhouding, ook ten opzigte der handels-aangelegenheden, nabij, en wel met het tot stand brengen van een verdrag, gegrond op de door Pruissen, in de alhier gehoudene conferentien, aannemelijk verklaarde voorwaarden. Pruissen zal over dit tractaat, zoo voor zich, als voor zijne tegenwoordige bondgenooten in het te vernieuwen Tolverbond, onderhandelen. Ten aanzien van hetgeen van de overige zuid-duitsche Staten te verwachten is, indien men het over het bedoelde verdrag eens kan worden, zijn de meeningen verdeeld. Velen stellen zich echter voor, dat zij alsdan tot het nieuwe Tolverbond zullen toetreden, daar toch kwalijk aan eene *derde* dergelijke vereeniging in Duitschland kan worden gedacht, en dit toetreden, zoodra Oostenrijk bevredigd is, zelfs in het belang van dien Staat, wenschelijk zou kunnen worden geacht.

FRANKFORT, 11 December.

[*Uit byzondere berigten.*] Het vertrek van graaf *Thun* naar Berlijn wordt als een gunstig voorteeken beschouwd voor het bijleggen der nog hangende geschillen. Indien dit gelukt, verwacht men zijn ontslag als voorzitter van de Bondsvergadering, en welligt zijne vervanging als zoodanig door graaf *v. Rechberg*.

De criminele regtbank te Hanau heeft het door de leden van den Gemeente-raad voor een paar jaren ingediend adres aan den Keurvorst als honend voor de ministers aangemerkt, en de onderteekenaars veroordeeld tot eene gevangenisstraf van 2 tot 4 maanden.

Z. D. H. hertog *Bernhard van Saksen Weimar*, welke zich naar Weimar heeft begeven, schijnt vooreerst nog eenigen tijd in Duitschland te zullen verblijven.

VAN DEN RIJN, 12 December.

De berigten omtrent den toestand van den Koning van Zweden luiden allezins gunstig. De tijding van Zr. Ms. beterschap heeft daar te lande eene algemeene blijdschap verwekt.

— Men meldt uit Oostenrijk, dat Prinses *Louise Stephanie v. Wasa*, en hare dochter Prinses *Carola* zich dit jaar niet naar Weenen zullen begeven, maar den winter op hare goederen in Moravie zullen doorbrengen.

PARIJS, 11 December.

De *Moniteur* behelst heden eene zeer belangrijke mededeeling, betreffende de beide ontwerpen, welke thans bij den Senaat aanhangig zijn. De Regering heeft in der tijd bepaald, dat door de hier te lande uitkomende dagbladen geene andere verslagen zullen mogen worden medegedeeld van het in den Senaat verhandelde, dan die, welke van haar zelve uitgaan, en uit dien hoofde was het publiek in het onzekere ten aanzien van den inhoud der genoemde ontwerpen. De bewindslieden hebben waarschijnlijk begrepen, dat die onzekerheid nadeelig kon werken, en het algemeen thans door middel van het officiële dagblad ingelicht. Het opgenomene betoog is, volgens het algemeene gevoelen, met veel bekwaamheid opgesteld.

In de eerste plaats wordt aangemerkt, dat eene wijziging van de Constitutie, bij de invoering van den keizerlijken regeringsvorm, dringend noodzakelijk was; — dat de Regering daartoe thans de maatregelen heeft voorbereid, met dien verstande, dat de grondslagen der tegenwoordige staatsregeling, die alleen met goedkeuring van de geheele natie kunnen worden veranderd, behouden zullen blijven; — dat voorts de civiele lijst geregeld en de kroon-domeinen hersteld moesten worden; — dat echter ten aanzien van de cijfers door de Regering geene voordragten zijn gedaan, maar die geheel aan de wijsheid van den Senaat worden overgelaten. Over de civiele lijst zelve laat de Regering zich op de navolgende wijze uit:

„ De civiele lijst is niets anders, dan een klein gedeelte van de openbare inkomsten, 't welk aan het Hoofd van den Staat wordt toevertrouwd om te worden aangewend tot het opbeuren van ongelukkigen, het aanmoedigen van de nijverheid, het beloonen van die burgers, welke aan de kunsten en de wetenschappen uitstekende diensten hebben bewezen. Op dit punt kon de Regering van Z. M. wel niets anders doen, dan de denkbeelden ontwikkelen, welke door haar bij de invoering van den keizerlijken regeringsvorm waren op den voorgrond gesteld. — Die beginselen zijn in overeenstemming met de behoeften zelfs van het meest populaire eenhoofdige bewind. Het is geenszins de bedoeling des Keizers om de eenhoofdige regering te zamen te stellen uit die verouderde elementen, welke met de tegenwoordige zeden des volks geheel in strijd zijn. Hij zal nooit vergeten, dat de natie hem, in haar eigen belang, tot den troon heeft verheven en het hoogste gezag heeft verleend; doch het gezond verstand en zijne eigene eerlijke beginselen doen hem de onmogelijkheid inzien, om als Keizer te regeren in omstandigheden, die niet overeen zouden komen met de waardigheid van Frankrijk, met de geschiedkundige overlevering des lands.

„ De dotatien, bestaande uit roerende en onroerende goederen, zullen alzoo worden hersteld op denzelfden voet, als zij waren onder de koninklijke regering en onder het Keizerrijk; zij zullen onder anderen ook bestaan uit die paleizen en kasteelen, welke minder vorstelijke residentien zijn, dan wel geschiedkundige monumenten, opgeluisterd door de kunst, en bestemd zoowel tot veredeling van den smaak, als tot verlustiging van de oogen der natie: — uit die verzamelingen en boekerijen, waarin Frankrijk reeds sedert eeuwen onberekenbare schatten heeft opeengestapeld, en die door het buitenland worden bewonderd en ons tevens benijd; — uit die beroemde fabrieken te Sèvres te Beauvais en Gobelins, welke de roem zijn van de nationale industrie.

„ De Keizer weet, dat, in het belang van de keizerlijke waardigheid, hij tot onderhoud dezer domeinen belangrijke uitgaven zal moeten doen; maar het kroon-domein is voor een groot gedeelte het domein der kunsten en wetenschappen, welker natuurlijke beschermheer het Hoofd van den Staat is, 't welk zoowel de lasten, daaraan verbonden, moet dragen, als de daaruit voortspruitende voordeelen genieten."

Van veel belang moet voorts worden aangemerkt de zinsnede, waarin gehandeld wordt over de douairie der Keizerin. De Regering merkt daarbij aan, dat voor de echtgenoot des Keizers, van het oogenblik der voltrekking van het huwelijk, eene douairie moet worden vastgesteld. Velen houden zich overtuigd, dat daaruit reeds alleen met voldoende zekerheid blijkt, dat Keizer *Napoleon III* steeds stellig voornemens blijft om eerlang een huwelijk aantegaan.

— Op voordragt van den minister van Binnenl. Zaken, heeft de Keizer aan de onlangs gevestigde maatschappij, genaamd *Société de crédit foncier*, magtiging verleend tot het negotiëren van een kapitaal van 60 millioenen, met bepaling, dat van staatswege een subsidie van 10 millioenen zal worden verstrekt.

— Tot commandeurs van het Legioen-van-Eer zijn benoemd de ministers *Fould*, *Abbatucci*, *Ducos*, *de Persigny* en *Fortoul*; verder de oud-ministers *Rouher*, *de Royer*, *Daviel*, *de Thorigny* en *Ferdinand Barrot*; eindelijk de voorzitter der Wetgevende Kamer *Billault*.

— Tengevolge van de onlangs door de Regering uitgevaardigde besluiten ter vermindering van het leger, zal de bezetting dezer hoofdstad verminderd worden met eenige batterijen artillerie en eenige compagnien genietroepen.

— De bewindslieden hebben het noodig geacht, den brief van den bisschop van Luçon aan den Graaf *de Chambord* openlijk bekend te maken door middel van het regeringsblad. Het schijnt, dat de genoemde prelaat het ongeradén acht, met al te grooten ijver in zijn tegenstand te volharden. Hij heeft ten minste een nieuw mandament uitgevaardigd, waarin hij te kennen geeft, dat hij alleen *beleefdheidshalve* den titel van *Koning* aan den Graaf heeft verleend. Ook dit laatste mandament is, op last van de Regering, in den *Moniteur* opgenomen.

— Men heeft hier berigten uit Algerie ontvangen, welke inhouden, dat de fransche troepen, onder aanvoering van de generaals *Pelissier* en *Jussuff*, weder een belangrijk voordeel hebben behaald, en den 8sten dezer maand de stad Lagouhate, waarin een groot aantal in opstand geraakte Arabieren zich hadden teruggetrokken en verschanst, met storm ingenomen hebben.

— Men verzekert thans, dat het vertrek van *Abd-el-Kader* tot den 20sten dezer maand is uitgesteld.

— In Spanje rusten de verschillende staatkundige partijen zich tot een heftigen strijd uit, bij gelegenheid der aanstaande verkiezingen. De gematigde opposanten vereenigen zich om den heer *Pidal*; de ultra's om den heer *Mendizabal*. Deze beide onderdeelen der groote oppositiepartij zullen echter, naar men algemeen denkt, bij de bestrijding van de ministeriële, ten laatste één lijn trekken.

LONDEN, 11 December ('s avonds).

Gisteren avond is in het Huis der gemeenten de beraadslaging over de door den kanselier der Schatkist voorgestelde financiële maatregelen begonnen. Bij den aanvang daarvan heeft men van den kant der opposanten getracht een besluit uittelokken, waarbij de vergadering, zonder overtegaan tot een onderzoek der onderscheidene ontwerpen, die in de ministeriële voordragt begrepen zijn, het geheele plan in eens zou verwerpen, en alzoo een doorslaand blijk van afkeuring aan het ministerie geven. Tevens heeft men van den kanselier der Schatkist eene bepaalde verklaring verlangd, of het gouvernement al dan niet zijn verder bestaan afhankelijk maakte van de aanneming of verwerping van de geheele voordragt. De minister heeft daarop een ontkennend antwoord gegeven; maar tevens aangemerkt, dat, indien een der beginselen, waarop zijn ontwerp gegrond was, verworpen mogt worden, het geheel zou moeten vervallen.

Nadat lord *Russell* had verklaard, dat hij bereid was om de voordragt in hare onderdeelen te overwegen, is daartoe besloten, en in de eerste plaats meer in 't bijzonder het voorstel behandeld, hetwelk strekt om de belasting op de huizen uittebreiden tot woningen, die tot dus ver daarvan vrijgesteld waren, en die belasting tevens in sommige gevallen te verhoogen. Verscheidene sprekers hebben zich daartegen verklaard, onder anderen de gewezen kanselier der Schatkist *Ch. Wood*, welke zoowel dit gedeelte, als het geheele ministeriële ontwerp, bestreed. Hoofdzakelijk voerde hij aan, dat wel is waar eene gedeeltelijke vermindering van sommige belastingen is voorgesteld, maar daarentegen ook eene veel minder verkieslijke uitbreiding en verhooging van andere; dat o. a. de vermindering van den mout-accijns, welke geenszins als eene drukkende belasting beschouwd kon worden die met weerzin gedragen werd, ruimschoots opgewogen werd door de voorgedragene, veel bezwarender, uitbreiding der directe belasting op de huizen, die nu voor het eerst door vele minvermogende ingezetenen gedragen zou moeten worden; dat ditzelfde bezwaar ook verbonden was aan de uitbreiding van de belasting op de inkomsten; dat, met uitzondering van de voorgestelde trapsgewijze vermindering der belasting van de thee, al de door het ministerie voorgedragene ontheffingen slecht gekozen waren; dat bij het ministeriële ontwerp roekeloos een deel van 's Rijks inkomsten opgeofferd, en zelfs het krediet van den Staat in de waagschaal gesteld werd.

De voortzetting der beraadslaging is bepaald op aanst. maandag.

— Een telegrafisch berigt uit Triest van eergisteren meldt, dat de brieven uit Calcutta van 7 November daar aangebragt waren. Als de hoofd-inhoud van die tijdingen wordt opgegeven, dat de generaal *Godwin*, met de tweede divisie der tot de expeditie tegen de Burmezen bestemde troepen, van Rangoon den togt naar Prome had aangenomen. Het was nu bepaald, dat men over land tegen Ava zou oprukken. — De opstand in China breidde zich uit.

— Berigten uit Nieuw-York van 28 November, heden ochtend met de *Pacific* te Liverpool ontvangen, melden, dat het geschil met de spaansche overheden op Cuba over het belemmeren der gemeenschap met dat eiland nog voortduurde. Intusschen was, op last van het gouvernement der Ver.-Staten, het bevel over de post-stoomboot *Crescent-city* aan kapitein *Devonport* ontnomen, en bepaald, dat voortaan geen officier der lands Marine op dien bodem geplaatst mogt zijn, en dat geene brieven enz. met de genoemde boot verzonden mogten worden, zoolang de hofmeester *Smith* aan boord zou wezen. Wijders hadden de assurantie-maatschappijen geweigerd voortaan de *Crescent-city* te verzekeren. Door deze maatregelen zullen echter waarschijnlijk nog geenszins alle moeijelijkheden uit den weg geruimd zijn; immers men meldt, dat, in plaats van de *Crescent-city*, die in de haven gehaald was om eene herstelling te ondergaan, de *Cheroqee* den 27sten de reis naar Havanna had aangenomen, en dat de genoemde hofmeester *Smith* (wien men op Cuba niet wil toelaten, omdat men hem daar beschuldigt van met de opstandelingen of kwalijkgezinden in verstandhouding te staan) zich weder aan boord bevond. Men voegt echter hierbij, dat de Regering der Ver.-Staten verklaard had, dat zij geenszins verantwoordelijk gehouden kon worden voor de moeijelijkheden, die nu nog verder konden plaats hebben.

— De met de *Medway* aangebragte west-indische brieven zijn uitgegeven. Zij loopen tot 20 November van St. Thomas, en behelzen geen ander belangrijk nieuws, dan dat op bijna al de west-indische eilanden de gele koorts in meerdere of mindere mate heerschte.

— Graaf *Walewski*, de fransche gezant, heeft zich met zijne gemalin naar Osborne-house begeven, om daar zijne nieuwe geloofsbrieven aan H. M. de Koningin aantebieden. Eergisteren is hij in deze hoofdstad teruggekomen.

— Onze beurs is prijshoudende.

BRUSSEL, 12 December.

De Prinsen en de Prinses zijn uit Engeland teruggekomen. Bij hunne ontscheping zijn zij aan een groot gevaar ontkomen. De steiger te Ostende, die reeds voorlang niet zeer stevig werd geacht, is even voor dat de vorstelijke personen aan wal zouden gaan, onder de daarop staande volksmenigte bezweken. Een veertigtal personen zijn daarbij in 't water gestort; sommigen hunner zijn min of meer gewond, doch geen hunner is verdronken. De Prinses is in zwijm gevallen, en de hertog *van Braband* heeft de stad niet verlaten, dan na verzekerd te zijn, dat niemand bij dit onheil het leven had verloren, en heeft eene som gelds aan de Regering doen uitreiken ten behoeve der gekwetsten.

— Het afgetreden ministerie wordt steeds door de clericale partij heftig bestreden bij de beraadslaging over de begrooting van de Binnenlandsche Zaken, welke door hetzelve is opgemaakt. Men heeft zeer geklaagd over den toestand der bij- of gemeente-wegen, en beweerd, dat het vervoer van granen van het land naar de hoofdplaats eener provincie in Belgie meer kost, dan die van Dantzig naar Antwerpen. Het gevolg daarvan is geweest, dat eene bijdrage van 100,000 franken in 't volgende jaar voor dit onderwerp niet zal worden verleend, omdat het geheele stelsel aan een nader onderzoek zal worden onderworpen.

Gisteren is echter de hevigste aanval ondernomen, ter zake van de kosten van het openbaar onderwijs. De clericalen zullen niets onbeproefd laten, om ook van dat onderwijs, ofschoon door het openbaar gezag bekostigd, meester te blijven, gelijk zij het, met de wet van 1842, die de vrijzinnige partij wil wijzigen, daadwerkelijk zijn. Morgen verwacht men een voorstel van den heer *Dumortier*, strekkende om die wet onveranderd in stand te laten.

'S GRAVENHAGE, 13 December.

Bij de beraadslaging in de Tweede-Kamer van zaturdag over de bijdrage aan het fonds van het Haarlemmermeer, heeft de heer *Metman* aangemerkt, dat het regtsgeding van de stad Leyden hem steeds als zeer gewaagd is voorgekomen; maar dat, naar zijn inzien, van de zijde van den Staat niet de noodige voortvarendheid is betoond, om de zaak tot een spoedig einde te brengen. — Hij heeft zich verder beklaagd over de traagheid, waarmede tot dus verre is voldaan aan de gedane toezeggingen, dat de vereischte maatregelen zouden worden genomen, om Rijnlands boezem van het overtollige water, het gevolg van de verkleining van dien boezem, te ontlasten.

De heer *Gevers Deynoot* heeft zijn leedwezen betuigd, dat de inrigting van een stoomgemaal op den IJssel nog eene nieuwe onvoorziene uitgaaf zal vorderen, en zijne vrees, dat het daarbij niet zal blijven. Hij heeft ook zijnen twijfel geopenbaard, of dit werktuig wel, zonder nieuwe kosten, dienstbaar zal kunnen worden gemaakt aan het aanvoeren van zoet water in zomertijd.

De heer *v. d. Linden* heeft verklaard, vertrouwen te stellen in de toezegging der Regering, dat in het volgende jaar een begin zal worden gemaakt met de aflossing der geldleening ten behoeve van het Meer; maar hij heeft verder gewezen op den ongunstigen toestand, in welken de landen bezuiden den Rijn ten gevolge van de droogmaking van dit Meer, verkee-

ren; — op de schade, welke daardoor aan niet minder dan 28000 bunders wordt toegebragt, en die ligt eene halve tonne gouds kan beloopen. Hem is voorgekomen, dat het stoomgemaal voor de Gouwe nog niet genoegzaam zal zijn, om in dit bezwaar te voorzien, want dat er nog 20000 bunders overblijven, welker toestand even ongunstig moet worden geacht.

De heer *Reinders* heeft begrepen, dat door het uitdiepen en verbreeden van sloten en waterleidingen, het gebrek zou kunnen worden verholpen. — De heer *Wintgens* heeft het als zeer noodzakelijk aangemerkt, dat de landen in Rijnland benoorden, even als die bezuiden den Rijn, aan een maalpeil worden onderworpen.

Nadat de minister van Binnenlandsche Zaken de genoemde sprekers had beantwoord, heeft de heer *Gevers v. Endegeest* doen opmerken, dat de droogmaking van het Meer geenszins is ondernomen, om deze of gene landen boven andere te bevoordeelen, maar om de omliggende landen van eenen geduchten watervijand te verlossen, en alzoo in het algemeen belang, bij de bevordering waarvan dikwerf bijzondere belangen kunnen lijden. Hij heeft erkend, dat het de pligt is der Regering, om daaraan zoo veel mogelijk te gemoet te komen. Naar zijn inzien, moet de vertraging van het daarstellen van het stoomgemaal op den IJssel worden toegeschreven aan lang gerekte onderhandelingen met het H. Heemraadschap van Rijnland. Betreffende het beklag over den ongunstigen toestand, in welken de landen van Rijnland thans verkeeren, heeft hij gewezen op de weersgesteldheid, en tevens op den toestand van Delfland, van de landen bij Utrecht, op hetgeen men elders, in Belgie, in Frankrijk en in Engeland ondervindt; en heeft hij, met het oog op het verledene, beweerd, dat, zonder de droogmaking, die landen, in de tegenwoordige dagen, in nog ongunstiger toestand zouden zijn bevonden, zoo door verhooging van het boezemwater, als door overstrooming, tengevolge van harden wind. De spreker is niet beducht, dat door gebrek aan bebouwing de gezondheidstoestand zal lijden, want dat het onkruid op de gronden tot manshoogte is opgeschoten; — dat het echter bedroevend is, dat daardoor de waarde van den grond afneemt. De spreker voedt de hoop, dat de onderneming spoedig ten einde zal worden gebragt.

De heeren *v. d. Linden*, *Metman* en *Poortman* hebben hetgeen door den vorigen spreker is aangemerkt, ten aanzien van den tegenwoordigen toestand van Rijnland, vergeleken met den vorigen, bestreden, en begrepen dat het voorbeeld van Delfland niet kon worden aangevoerd, want dat dit waterschap te voren dikwerf met water was bezet, terwijl Rijnland geene last daarvan had. Zij hebben op nieuw en dringend aangehouden op spoedige voorziening. — De heer *Gevers van Endegeest* heeft volhard bij zijn gevoelen, en het bezwaar toegeschreven aan de zoo buitengewoon vochtige weersgesteldheid. — Z. E. de minister van Binnenlandsche Zaken heeft ten slotte verklaard, dat de Regering allezins verpligt is, om ook voor de bevordering van bijzondere belangen te waken, maar alleen, voor zoo verre geene algemeene belangen daardoor worden benadeeld; — dat hij, ten aanzien van het onderwerp, waarvan hier sprake is, en bij de uitvoering van de algemeene taak, welke het Bewind bij de wet is opgelegd, geen oogenblik zal aarzelen om dit algemeen belang in de schaal te leggen, zelfs tegenover de letter van de met Rijnland aangegane overeenkomst, zoo dikwerf het zal blijken, dat dit volstrekt noodzakelijk is, en al mogten daardoor deze of gene bijzondere belangen worden gekrenkt. — De voordragt is daarop, gelijk gemeld is, met algemeene stemmen, aangenomen.

— De voordragten, betreffende de regeling van 's Rijks-comptabiliteit, de zamenstelling der Rekenkamer en de oprigting van eene bewaar-kas, welke gelijkluidend met die, welke te voren der Tweede-Kamer zijn aangeboden, en alzoo ongewijzigd, op nieuw zijn ingediend, hebben, naar luid van het voorloopig verslag van de commissie van rapporteurs (bestaande uit de heeren *Bachiene*, *v. Doorn*, *v. Hall*, *Dirks* en *Bachiene*) gelijke bedenkingen uitgelokt, als reeds in de vorige zitting ten aanzien dezer ontwerpen in de Afdeelingen zijn gemaakt. Eenige leden hebben het betreurd, dat de Regering, bij het op nieuw aanbieden dezer ontwerpen, op de gemaakte aanmerkingen niet heeft geantwoord. Algemeen heeft men verklaard, bij dezelve te volharden, en zijn geene nieuwe beschouwingen ten aanzien van het daarbij aangenomen stelsel ter sprake gebragt.

— Bij de gewijzigde voordragt voor de conversie wordt het behoud van het 4 pc. grootboek voor de nieuwe schuld en de courtage ten hoogste op *een vierde* ten honderd voorgesteld.

— Heden is door de Tweede-Kamer zonder beraadslaging *aangenomen* de conclusie van het verslag der commissie op eene nota van den minister van Kolonien, betreffende het verslag nopens den staat van de West-Indische bezittingen en die aan de kust van Guinea. — Deze conclusie strekte, om de nota voor kennisgeving aantenemen.

Daarna is, na eene korte woordenwisseling, het wets-ontwerp, strekkende tot goedkeuring eener additionnele overeenkomst van handel en scheepvaart met de Vereenigde-Staten van Noord-America, *aangenomen*, met 46 tegen 5 stemmen.

Vervolgens zijn de beraadslagingen aangevangen over het wets-ontwerp nopens de conversie der 4 pcts. schuld.

De heer *van Doorn*, die deze voordragt aanmerkelijk verbeterd vond, door de daarin gemaakte wijziging, zou zijne stem doen afhangen van den loop der discussie, en van de door den minister te geven inlichtingen.

De heer *Bachiene* heeft 1° behandeld den aard van dit wets-ontwerp; 2° gewaardeerd het betrekkelijke voordeel, daarbij te behalen; 3° zijn besluit bepaald, dat hij uit een en ander trok. Hij achtte het gebruik van 12½ mill. tot uitvoering van den maatregel wel voordeelig; maar meende niettemin, dat de Regering eene meer voordeelige voordragt had kunnen doen. Om echter niet, door eene afstemming, in het onzekere te laten, of de 12½ mill. wel zouden worden bestemd tot vermindering der schuld, zou hij voor het ontwerp stemmen.

De heer *Blussé* heeft ten voordeele van het wets-ontwerp gesproken. Na de uiteenzetting der gronden, die voor den maatregel pleiten, drong hij er op aan, het tegenwoordige oogenblik daartoe niet ongebruikt te laten. Hij zou zonder aarzeling voor het wets-ontwerp stemmen.

De heer *Zylker* zou ook zijne stem doen afhangen van den loop der beraadslaging en van de inlichtingen der Regering. Hij zou echter eene amortisatie der schuld aan de Handelmaatschappij veel wenschelijker achten.

De heer *Sloet* zou voor het ontwerp stemmen, 't welk hij als nietig beschouwde in vergelijking met de millioenen, welke aan de kennisneming der Kamer worden onttrokken. Hij had daarbij het oog op de O. I. financien. Na de verklaring van den minister van Kolonien, dat het reglement op het beleid der regering in al zijne hoofdpunten door het geheele ministerie was goedgekeurd, waarschuwde hij het gouvernement, dat de tijd zou komen, dat een groot deel der waarlijk vrijzinnige leden van de Kamer het bewijs zou geven, dat zij hunne roeping hooger achten, dan stem-machines te zijn voor het ministerie.

De heer *Poortman* zou den verderen loop der discussien afwachten, alvorens zijne stem te bepalen. Zijne voorname bedenking was, dat de Staat, ten gevolge van dit ontwerp, gedurende een aantal jaren belet zou worden eene nieuwe rente-vermindering te ondernemen.

De heer *Rochussen* heeft zich voor de wet verklaard, maar tevens aangedrongen op eene spoedige verbetering van het indische muntstelsel. — De heer *v. Hall* heeft dezelve met warmte verdedigd. Zijne redevoering heeft een antwoord van den heer *Poortman* en ook van den heer *Bachiene* uitgelokt.

De minister van Financien heeft verklaard, na de redevoering van den heer *v. Hall*, de verdediging van den maatregel te kunnen bekorten. Hij heeft voornamelijk getracht aan te toonen, dat, in de tegenwoordige gunstige omstandigheden, eene conversie verkieslijk is boven een inkoop en amortisatie, en dat men dergelijke gelegenheid niet nutteloos moet laten voorbijgaan. Hij heeft verzekerd, dat er ook voor de aflossing van de schuld aan de Handelmaatschappij middelen genoeg voorhanden zullen zijn, en dat de Regering overtuigd is, dat het muntstelsel in Indie spoedige verbetering behoeft. Hij heeft der Vergadering zijnen dank betuigd voor het reeds in de Afdeelingen in hem gestelde vertrouwen, 't welk zij, zoo hij zich vleide, door de goedkeuring der voordragt bevestigen zou.

De wet is met 57 tegen eene stem (die van den heer *Poertman*) aangenomen, en de vergadering is tot nadere bijeenroeping gescheiden.

AMSTERDAM, 13 December.

In berigten uit Batavia, tot den 27sten October, wordt gemeld, dat de Gouverneur-generaal van zijne reize aldaar teruggekomen, en alom met veel onderscheiding ontvangen was.

De laatste berigten uit Palembang waren van den 8sten October. Eene expeditie, onder bevel van den lt. kolonel *de Brauw*, ten einde de marga Moelak Oeloe, welke sedert 10 à 12 jaren geene landrenten had betaald, te bestraffen, schijnt naar wensch gelukt te zijn. De versterkte doessons zijn na eene korte verdediging vermeesterd, en sommige door de opstandelingen zelven verbrand. De hoofden, door den genoemden bevelhebber in de maleische taal toegesproken, hebben beloofd zich aan de gestelde voorwaarden te zullen onderwerpen. In en bij Palembang heerschte eene gewenschte rust, doch in het binnenland breidde zich de cholera meer en meer uit.

Door den gouverneur-generaal zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel departement. Benoemd: Tot ads.-res. te Soerabaija, J. J. Modderman; tot ads.-res. van Madura, A. W. A. Vincent; tot 2den amanuensis van de dir. van het civ. weduwen- en weezenfonds, W. W. van Berckel Bik; tot comm. bij de wees- en boedelkamer te Soerabaija, E. A. W. Pinchette; tot pakhuism. bij het zoutverkooppakhuis te Madioen, tevens belast met het toezigt over het doorvoerpakhuis aldaar, H. Adena; bij de algem. rekenkamer, tot 2den comm. L. L. Sluyter; tot 3den comm. J. R. Abegg; bij de indigo-cultuur, tot ads. der 2de kl. F. A. C. van der Smitte; tot ads. der 3de kl. C. J. Textor; tot opz. der 1ste kl. C. H. Baumeyer; tot postcomm. bij het medewerkend postkantoor te Batavia, H. A. Klerks; tot ads. res. van Tjilatjap, W. P. van der Spek; tot subst.-offic. van justitie te Samarang, mr. W. A. van Jeveren; tot griffier bij den ommeg. regter in de 2de afd. op Java en Madura, mr. M. A. Stammler; tot lid van de commissie, bedoeld bij art. 49 van Staatsbl. 1831 n°. 71, de ambt. J. A. Clignett; tot control. der ink. en uitg. regten te Probolingo, J. M. Admiraal; tot posthouder te Karimon-Djawa, J. van Riel; tot boekh. bij de marine-pakhuizen te Soerabaija, G. H. Kuneman; tot administr. der tinmijnen te Marawang, H. L. van Bloemen Waanders; bij de landel. ink. en kult. tot control. der 1ste kl. de control. 2de kl. H. A. Steyn Parvé en H. J. Dagneux.

Voorloopig belast: C. Overdijk, eerste commies ter algem. secret., met de waarneming der functien van secretaris der resid. Bezoekie.

Ontslagen: op zijn verzoek eervol uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de ads.-res. van Grisseh, P. C. van Royen; uit 's lands dienst, de surnum. ambt. ter Westkust van Sumatra P. F. D. Descelles; idem de bij besluit van 21 Dec. 1850 benoemde postcomm. te Padang, H. E. v. Toorenburgh; eervol, wegens vertrek, de 2de aman. van de dir. van het civ. wed.- en weezenfonds L. W. C. Bosch; op zijn verzoek, eervol, onder toekenning van wachtgeld, de contr. 3de kl. bij het binnenl. bestuur te Palembang L. de Chauvigny de Blot; op verzoek eervol onder toekenn. van pensioen, de gewez. pakhuism. te Makassar J. G. Voll.

Militair departement. Ontslagen, eervol: uit Zr. Ms. millit. dienst, onder toek. van pens. de onderintendant 1ste kl. bij de milit. admin. W. Kreling; op hun verzoek, uit Zr. Ms. milit. dienst, onder toek. van pens., de off. van gez. 2de kl., C. Krebs; uit Zr. Ms. milit. dienst, onder toek. van pens., de kol. der inf. G. H. J. F. C. von Lutzow; de apoth. 3de kl., W. H. Kruger; de 2de luit. der inf. K. J. Buser; de aspir.-int. bij de milit. admin. S. H. Eerdmans, uit de betrekking van adjoint bij den gen. staf.

Verleend: Een 2jarig verlof naar Nederland, aan den offic. van gez. 2de kl. E. H. H. Muhlert en onder-int. 1ste kl. bij de milit. admin. J. E. v. d. Smissen.

HAARLEM, 13 December.

De telegraaf meldt uit Parijs van heden ochtend, dat, naar luid van een in den *Moniteur* geplaatst berigt, de spaansche ambassadeur Z. M. den Keizer der Franschen zijne geloofsbrieven heeft overhandigd.

Men had te Parijs berigten uit Madrid tot en met den 8sten Dec., inhoudende, dat bij besluit der Koningin alle vereenigingen, om over de aanstaande verkiezingen te raadplegen, zonder vergunning van het openbaar gezag, verboden waren geworden; — dat tevens van de zijde der bewindslieden een rondgaande brief was uitgevaardigd, bij welken aan de bezitters van zoogenaamde nationale goederen de verzekering werd gegeven van het ongestoord bezit derzelve, — en dat eene ordonnantie was bekend gemaakt, bij welke het herstel van de congregatie van *S. Felipe Neri* werd veroorloofd.

De *Leijdsche Cour.* meldt: „Gisteren (10 Dec.) heeft de faculteit der godgeleerdheid onzer hoogeschool een treffend verlies geleden. De bij zijne leerlingen zoo geliefde, zoo ijverige hoogleeraar *J. F. van Oordt JWz.*, is haar na een vreeselijk lijden van vele maanden ontvallen. Wij achten ons onbevoegd om hier als de lijk- en lofredenaar des geestvollen mans op te treden, maar toch verpligt om de tolk te zijn der rouwe, waarin de Hoogeschool door zijn afsterven is gedompeld."

— In Vriesland zijn in de laatste maand 34 runderen gedood, ter zake van de longziekte. Totaal 5721.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 12 December. Den 11den dezer in Texel binnengekomen: *Capella*, Wegman, Samarang; *Mercurius*, Sipkes, Tjilatjap; *Triton*, Reyntjes, Suriname; *Prudentia*, de Vrede, Nantes; en uitgezeild; de stoomb. *Magnet* en *Lion*, beiden naar Londen. Wind z. w.

AMSTERDAM, 13 December. Den 12den dezer in Texel binnengekomen: *Jan Pietersz. Koen*, Verloop, Pangool; *IJstroom*, Steenveld, Suriname; *Raphael*, Buikes, Curaçao; *Activ*, Lauridsen, Bilbao; *drie Gebroeders*, Fokkema, *Eensgezindheid*, Visser, beiden van Londen; en uitgezeild: *Stad Enschede*, Nienhuis, Hull; *Dauntless*, Wilkenson, *Jane Dunn*. Philips, *Echo*, Dodds, *Thomas Gales*, Freeman, *Cambridge*, Murray, alle 5 naar Sunderland, de beiden laatsten zijn uit zee teruggekomen; *Burgemeester Ohm*, Krull, Stettin; *Carolina Margaretha*, Bergman, Kopenhagen; *Christina*, Harris, Drammen. Wind z. w.

Den 3den Oct. van Valparaiso uitgezeild: *Java's Welvaren*, Boelhouwer, Amsterdam naar San Francisco, na gerepareerd te hebben.

Den 22sten Oct. te Suriname binnengekomen: *Preciosa*, Ouwehand, Amsterdam.

Den 1sten dezer te Venetien binnengekomen: *Europa*, Maresca, Dordrecht.

Den 1sten dezer te Fiume binnengekomen: *Niessina Beerta*, de Boer, Triest.

Den 8sten dezer te Falmouth binnengeloopen: *Geertruida Alida*, Weits, Amsterdam naar St. Thomas.

HELLEVOET, 11 December. De sloep *Triton*, schipper Abe[...] van Antwerpen met steenkolen naar het Nieuwediep, is zwaar[...] en door het volk verlaten, door de loodsboot n°. 2 alhier in[...] haven gebragt; het volk is te Goeree aangekomen.

Den 9den dezer te Cardiff binnengekomen: *Vlashandel*, Hoek, Ro[...]

Gepraaid: 4 Nov., op 2° 56′ n. b. en 22° 10′ w. l., *Stella [Ma]ris*, kapt. Witsch, Newcastle naar Rio de Janeiro; 4 dito, op 9[...] n. b. en 24° 6′ w. l., *Cornelis Houtman*, kapt. Rolman, Lond[en] naar Sydney; 9 dito, op 9° 15′ n. b. en 24° 30′ w. l., *Johan[...] Cornelia*, kapt. Agchenbach, Rotterdam naar Akyab.

Tot den 25sten October zijn voor Batavia aangekomen de schep[en] *Africa*, *Roggeveen*, *de Ruyter*, *v. d. Werf*, *Wilhelmina*, *Luc[...] Willem Karel*, *Waterloo*, *Johanna Hendrica*, *Veronica*, *Amst[...] Anna Christina*, van Amsterdam; — *Abel Tasman*, *Vrouw Johanna*, *Karel August*, *Hendrik Jan*, *Graaf van den Bosch*, *v. Spe[...] Anna Margaretha*, *Otto*, *Menado*, *Noord* en *Nova Zembla*, v[an] Rotterdam; — *Ida Wilhelmina* en *Bato*, van Dordrecht; — [...] *Brakel*, van Vlissingen; — *Eendragt*, van Newcastle; — *Co[...]gene*, van Suriname; — *Mentor*, van Nieuw-York; — *van N[...]* van Mauritius, en *Margaretha Johanna*, van Liverpool.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

13 *December* 1852. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	65 1/16	3/16	—
〃 〃	3	〃	77 13/16	⅞	—
〃 〃	4	〃	96⅝	¾	—
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	〃	94	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	〃	118¾	119	—
Oost-Indische Leening. .	4	〃	96⅜	½	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. 〃 〃 .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	〃	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	〃	77½	—	—
〃 . . .	4½	〃	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	〃	108⅜	½	—
〃 〃 1828/1829.	5	〃	107	—	—
Certificat. 〃 1831/1833.	5	〃	96 11/16	¾	—
〃 〃 1840	4	〃	91 11/16	¾	91 11/16
〃 bij Stieglitz. . .	4	〃	91⅛	—	—
〃 〃 〃 N. .	4	〃	—	—	—
Inschr. in Assignatiën. .	6	〃	—	—	—
Certific. van 〃 . .	6	〃	71 9/16	⅝	71 9/16
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	164	¼	—
Obligatiën	4	pct.	86¼	½	—
SPANJE, Obligatiën	1	〃	23 3/16	5/16	—
〃	3	〃	—	—	—
〃 Binnenl. . .	3	〃	42⅞	43¼	43
Amortisable			5⅞	1 5/16	—
Bew. Coupon			3⅜	½	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	86½	—	—
〃 〃 〃 . . .	4	〃	70	—	—
〃 Metalliek . .	5	〃	78 7/16	⅝	—
〃 〃 N. . .	5	〃	91 5/16	7/16	91⅜
〃 〃 . .	2½	〃	40⅜	41 1/16	—
BELGIE, ...	2½	〃	—	—	—
Rothschild, ...	2½	〃	53¾	—	—
〃	4½	〃	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	〃	99¾	13/16	—
〃 〃 £ 200	5	〃	99⅝	¾	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	5	〃	42 7/16	½	42 7/16
〃	4	〃	38 7/16	⅝	38½
Binnenlandsche à 1 conto	5	〃	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	5½	〃	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¼	〃	—	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	〃	22⅛	½	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	〃	24¼	—	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			4¼	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 105¼. Aandeelen Haarlem.-me[er] 5 pc. 102¾. Maatsch. van Weldadigheid 4 pc. 88½. Ruslan[d] cert. adm. Londen 4½ pc. 101. Oostenrijk Metall. L. B. 5 p[c.] 91⅛. Griekenland obl. geldl. 1825 5 pc. 4½ à £ 100. Brazili[e] geldl. 1839 van £ 100 5 pc. 100½. Columbia Equador 4 1/16 à ⅛. Venezuela obl. uitgest. 16⅞. Grenada obl. uitgest. 12⅝. Noord-Amerika Philadelphia bij *Hope & C°.* 5 pc. 69½ à 70 l. n°. De 4½ pc. Brazilie 96⅞. — Beleening 2½. Prolongatie 2¼.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
BOON HARTSINCK, Pres.

Van de binnenl. fondsen waren de 2½ pc. iets vaster; de overige soorten prijshoudende. — Belgische en fransche onveranderd; spaansche en portugesche flaauwer; russische prijshoudende; oostenr. metall. gezocht; Zuid-americ. onveranderd.

FRANKFORT, 11 December. De. 5 pc. metall. 81⅞. Spanje 1 pc. 23 15/16.

LONDEN, 11 December. De 3 pc. gecons. resc. 101⅛ à ¼. Mexico 24⅝. Peru uitg. 66. Portugal 4 pc. 39½. Spanje 3 pc. 51⅜; 1 pc 24¼.

PARIJS, 11 December. De 3 pc. renten 82 fr. 50; 4½ pc. 106 fr. 70. Spanje 3 pc. binn. 44.

ANTWERPEN, 11 Dec. Belgie 2½ pc. 57½. Spanje 1 pc. 23⅛.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 13 December. *Tarwe* en *Rogge* goed prijsh. Van *Tarwe:* 130 ℔ w. b. Pools. *f* 340; 130 ℔ dito *f* 330; *f* 305; 129 ℔ dito *f* 325; 128 ℔ dito *f* 339; 124 ℔ n. Vries. *f* 260; 128 ℔ n. Gron. *f* 272; 134 ℔ n. Koningsb. *f* 313; 125 ℔ Norder *f* 258; *f* 260. — Van *Rogge:* 122, 123 ℔ Pruis. *f* 214, *f* 220; 122, 123 ℔ Odessa 202, *f* 205. — *Garst* in een doen; 109 ℔ Deens *f* 170. — *Boekweit* onveranderd; 118 ℔ Amersf. *f* 207; 122 ℔ Gron. *f* 196. — *Koolzaad* op 9 vat, April *f* 348; Sept. *f* 357.

AMSTERDAM, 13 December. *Raapolie* flaauw; ord. cond. *f* 33½; vliegend *f* 32½; op levering op nieuw lager; p° Mei 1853 *f* 33½ à *f* 33¼; p° Sept. *f* 34¼. *Lijnolie* ord. cond. *f* 29; vliegend *f* 28. *Hennepolie* ord. cond. *f* 39.

LEEUWARDEN, 10 December. *Tarwe* witte *f* 7,50. *Rogge* *f* 6,60. *Gerst* vroege *f* 4,90, late *f* 4,40. *Boekweit* *f* 6,20. *Haver* *f* 2,65. *Boonen* witte *f* 11. *Erwten* groene *f* 8,75; graauwe *f* 10,50. *Koolzaad* *f* 10. *Lijnzaad* *f* 9. — *Boter* *f* 38,25.

UTRECHT, 11 December. *Tarwe* *f* 9,75 à *f* 10,75; idem nieuwe *f* 7,75 à *f* 9. *Rogge* *f* 6,70 à *f* 7,40. *Garst* *f* 5 à *f* 5,40. *Boekweit* *f* 6,50 à *f* 7,25. *Haver* *f* 3 à *f* 3,90. *Witte boonen* *f* 11 à *f* 13. *Groene erwten* *f* 7,50 à *f* 11. *Graauwe erwten en capuc.* *f* 8 à *f* 12,50. *Boter* *f* 0,70 à *f* 0,96 het pond. *Kaas* *f* 20 à *f* 32 de 100 pond. *Aardappelen* *f* 2 à *f* 2,70. *Rundvleesch* *f* 0,45 à *f* 0,50. *Kalfsvleesch* *f* 0,60 à *f* 0,65. *Schapen-* of *Lamsvleesch* *f* 0,30 à *f* 0,35. *Varkensvl.* *f* 0,50 à *f* 0,55.

LEIJDEN, 11 December. Oude witte *tarwe* *f* 10,20 à *f* 10,70; nieuwe dito *f* 8 à *f* 9,30. Oude *rogge* *f* 7 à *f* 7,30; idem nieuwe *f* 6,60 à *f* 7. *Gerst* *f* 4,80 à *f* 5. *Haver* *f* 3,50 à *f* 3,80. *Paardenboonen* *f* 5,60 à *f* 5,80. *Duivenboonen* *f* 6,30 à *f* 6,60.

Boter aan de Waag te Leijden, 11 Dec.. Van *f* 35 tot *f* 38.

ALKMAAR, 10 Dec. *Kaas* kleine *f* 23,25; middelb. *f* 25,75; commissie *f* 24.

NIEUWE SCHOUWBURG TE HAARLEM.

Op Vrijdag 17 December 1852,

DE DOOD VAN ROLLA

OF

DE SPANJAARDEN IN PERU.

BEROEMD TOONEELSPEL IN 5 BEDRIJVEN.

Gevolgd door:

EENE LES VOOR DE MANNEN.

BLIJSPEL IN ÉÉN BEDRIJF.

Aanvang ten zes ure precies.

*** Nog door mij ontvangen voor de prot. gemeente te *Weert*: van J. te 's Bosch *f* 1, en door vriendelijke bezorging van d^s. *Nanninga*, van de Herv. Gemeente te Raamsdonk *f* 50,90.
's Bosch, M. J. STRUICK Cz.,
9 *December* 1852. V. D. M.

*** Ondertrouwd:
WESTZAAN, K. VAN DER STAD,
10 December 1852. van *Uitgeest*, met
J. STOLP

*** Getrouwd:
KESTEREN, J. J. VOERMAN,
10 December 1852. Rijkscontrôleur te *Bedum*, en
Eenigste kennisgeving. H. P. LAMMERS.

*** Mijne Echtgenoot *ANNA STOKHUYZEN*, beviel heden van eenen ZOON. PIETER LUGT.
AMSTERDAM, 9 December 1852.

*** Heden beviel allervoorspoedigst van eene DOCHTER *DINGENA SCHIEVEEN*, geliefde Echtgenoot van M^r. J. VAN HENGEL.
WIERINGEN, 10 December 1852.

*** Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON *MARIA HAGEDOORN*, Echtgenoote van
AMSTERDAM, JOH. VAN ELDEN.
10 December 1852.

*** HATTEM, 11 December 1852. Mijne geliefde Echtgenoot *PETRONELLA JOHANNA MESTINGH*, beviel heden voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER. P. H. RASCH.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene DOCHTER Vrouwe *A. M. BAKKER KORFF*, Echtgenoote van
OEGSTGEEST, Jonkh^r. J. M. Q. BARNAART.
11 December 1852. Eenige kennisgeving.

*** OOSTERHOUT, 12 December 1852. Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *W. VAN SETERS*, geb. *VAN DER MOST*.

*** God nam heden in zijne ondoorgrondelijke wijsheid tot zich, mijne hartelijk geliefde Echtgenote, Vrouwe JOHANNA WILHELMINA VAN DER GOES, geboren *van Doorn*, kort na hare bevalling, in het 41ste jaar van haar leven, mij nalatende 7 Kinderen, meestal te jong om hun groot verlies te beseffen.
'S GRAVENHAGE, AERT VAN DER GOES.
7 December 1852.

*** Na een langdurig lijden overleed heden in den ouderdom van ruim 79 jaren, mijne geliefde Echtgenoot, ZWAANTJE VAN DER WOUDE, tot bittere droefheid van mij, hare Kinderen en Behuwd-Kinderen.
ZWARTSLUIS, L. VAN EYKEN.
8 December 1852.
Dienende deze tot kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 76 jaren, de Wel-Edele Heer D. L. VAN FERNEY, Oud-Ontvanger van 's Rijks Belastingen.
HASSELT, 8 December 1852.

*** Op den 8sten December 1852, overleed te UTRECHT, op het onverwachtst, onze teêrgeliefde Moeder en Behuwd-Moeder, de Wel-Edel-Geb. Vrouwe CORNELIA MARIA VERHEIJE VAN CITTERS, Weduwe van den Wel-Edel-Geb. Heer D. G. DES TOMBE.
Uit aller naam,
A. A. DES TOMBE.

*** Heden overleed, tot diepe droefheid van mij en onze wederzijdsche Betrekkingen, in den ouderdom van bijna 46 jaren, aan de gevolgen eener hevige Zenuw-Koorts, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, HENRI CESAR NIEUWENHUISEN, Contrôleur van 's Rijks-Belastingen, mij nalatende twee Kinderen nog te jong om hun verlies te beseffen. M. E. VAN RAPPARD,
MAASTRICHT, Wed. *Nieuwenhuisen*.
den 9^den December 1852. Eenige kennisgeving.

*** Op den 9^den December 1852 overleed te ZUTPHEN, na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van bijna 83 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder L. M. C. PIPER, Douairière VON HORN. VON HORN.
Kap^t. 5de Reg^t. Inf.
Uit aller naam.

*** Heden overleed, weinige dagen na hare bevalling, mijne dierbare Echtgenoot, C. M. CAMPAGNE, in den ouderdom van bijna 31 jaren. Slechts ruim één en een half jaar mogt ik met haar in den Echt vereenigd zijn. D. HOUTZAGERS.
UTRECHT, 9 December 1852.

*** Heden ontsliep zacht en kalm, in de hoop eens beteren levens, tot bittere droefheid van hare kinderen, onze dierbare en veelgeliefde Moeder en Grootmoeder Mevrouw de Wed. J. MEFFERT, geboren VAN DER HOEVE, in den gezegenden ouderdom van bijna 84 jaren.
LEYDEN, *Uit aller naam*,
den 9^den December 1852. M E F F E R T,
Kapitein.

*** Het heeft den Vrijmagtigen God van leven en dood behaagd, mijne geliefde Echtgenoote, LAMMINA GEEL, in den ouderdom van 26 jaren en 6 maanden, na eene genoegelijke Echtvereeniging van bijna 6 jaren, het tijdelijke met het eeuwige te doen verwisselen. Met het vertrouwen op haren zaligen overgang, wensch ik in Gods wijzen raad te berusten, wiens doen majesteit en heerlijkheid is. Wat ik en mijne drie Kinderen, die te jong zijn om het te beseffen, in haar verliezen, zullen allen begrijpen die met mij in mijn smartelijk gevoel deelen.
JAN WORST GZN.
MEPPEL, 10 December 1852.

*** Heden overleed aan een toenemend verval van krachten, mijne geliefde moeder MARIA VAN DOORN, Weduwe van den Heer *G. Pichot*, in den ouderdom van ruim drie en zeventig jaren.
BREDA, D. W. F. PICHOT.
den 10^den December 1852. Kapitein bij den Generalen Staf.
Eenige kennisgeving.

*** Op den 10^den December 1852, is te ARNHEM, tot groote droefheid zijner Ouders en verdere Betrekkingen overleden, de Wel-Edel-Geboren Heer ARNOUT HENDRIK DE RAADT.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed alhier Vrouwe OTTELINA CHARLOTTE Baronnesse VAN HEECKEREN, Wed. den Hoog-Edel-Gestrengen Heer *C. J. Oester*, in den ouderdom van 74 jaren.
BREDA, 11 December 1852.

*** Heden overleed, na lang en smartelijk lijden, mijn geliefde Vader Dr. JOAN FREDERIK VAN OORDT JWZN., gewoon Hoogleeraar in de Godgeleerdheid, Ridder der Militaire Willems Orde, 4de Klasse, enz.
LEYDEN, J. W. G. VAN OORDT.
10 December 1862.

*** Heden ontving ik geheel onverwacht de smartelijke tijding, dat mijne dierbare Moeder MARIA JACOBA HENRIETTA LIEFRINCK geb. *Pfeiffer*, gisteren aan spoedig toenemend verval van krachten, in den ouderdom van ruim 73 jaren is overleden.
BIJ-LEYDEN, T. J. F. A. LIEFRINCK.
11 December 1852.
Familie en Vrienden worden verzocht deze algemeene wel als bijzondere kennisgeving te willen aannemen.

*** Mogten wij ons tot vóór eenige dagen dankbaar verheugen, over het bezit van twee Lievelingen: deze onze oudervreugde is thans helaas in diepe droefheid veranderd, daar het den Albestuurder onzer lotgevallen behaagde onze veelbelovende en aanminnige Kinderen, ten gevolge van kinkhoest, van ons opteëischen; ons Dochtertje, SIJTJE, bezweek op den 2^den dezer in den ouderdom van ruim vier, en ons Zoontje, JAN, op den 11^den dezer in den ouderdom van circa twee jaren. Hoe ook onze harten bloeden, wij zwijgen den Heere ootmoedig stil.
BARSINGERHORN, C. J. S M I T.
den 11^den December 1852. T. J. K A A N.

*** De Heeren HOPE & Co., KETWICH & VOOMBERGH en Wed. W. BORSKI adverteren: dat de Coupons der 5 pCts. *Russische Certificaten* in Zilver, van hunne Administratie, verschenen 1/13 September 1852, van Heden af, betaald zullen worden ten Kantore van de *Associatie-Cassa*, met *f* 23,48.
Alsmede dat, ingevolge Art. 7 van het uitgegeven Berigt, in dato 30 Junij 1824, de Betalingen op de onderscheidene Buitenlandsche Plaatsen zijn bepaald als volgt:
Te *Londen*, met . . . . . £ 1. 19.7;
„ *Hamburg*, met . . . . B^o. Mk. 26.5;
„ *Parijs*, met . . . . . Fr. 50.—
„ *Frankfort a/M.*, met 24 v. fl. 23.30, en
„ *Berlijn*, met . . . . . D. 13.14.
Amsterdam, 13 *December* 1852.

*** Directeuren der *Nederlandsche Scheepsrederij* gevestigd te Amsterdam, brengen hiermede ter kennisse van de respective Geinteresseerden in dezelve, dat zij, met voorkennis en onder goedkeuring van Heeren Gecommitteerden voornemens zijn, tegen afschrijving op de Aandeelen eene VIJFDE AFLOSSING en wel van 15 pct. of *Honderd en Vijftig Gulden* per Aandeel te doen plaats hebben, waartoe te beginnen met Maandag den 27sten dezer dagelijks, met uitzondering van Zaturdag en Zondag, des morgens van 10 tot 1 ure, ten Kantore der Rederij in de Doelenstraat te Amsterdam zal gevaceerd worden.
Directeuren der Nederlandsche Scheepsrederij, gevestigd te Amsterdam:
P. J. AMESHOFF, Voorzitter.
THEODs. JOHs. KERKHOVEN, Direct. Secret.

*** Een ieder welke iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan nu wijlen JAN VISSER Tz., in leven Landman en Schuitenmaker, gewoond hebbende en op 4 December 1852 te Monnickendam overleden, wordt verzocht daarvan opgave of betaling te doen ten Kantore van den Notaris M. C. MERENS aldaar, vóór of op 10 Januarij 1853.

*** T. VAN DER HEIDEN, Onderwijzer te Heicop en Boeicop Prov. Z. H., verlangt tegen Maart, op billijke voorwaarden: Een' ONDERMEESTER van eenigen Rang, die de Kerkedienst kan waarnemen. Brieven *franco*, doch liefst in *persoon*.

*** In de Binnenlanden van Java wordt verlangd: Een' GOUVERNEUR van de Prot. Godsdienst, om Onderwijs te geven in de Oude en Nieuwe Talen, de Geschiedenis, Aardrijkskunde, Wiskunde en wat verder tot eene beschaafde opvoeding behoort. Kennis van Muzijk vooral Piano zal tot aanbeveling strekken. Adres met *franco* Brieven, onder Let. B, bij den Boekhandelaar W. BEETS te Delft.

*** HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW.
Met den eersten Januarij e. k. kan bij den ondergeteekende geplaatst worden een JONG MENSCH, dat niet vreemd is in het vak van *Landbouw*, eene goede hand schrift en eenige wetenschappelijke opleiding genoten heeft. Verdiensten naar bekwaamheid, zich aantemelden met eigenhandig geschreven Brieven en *vrachtvrij*, bij den Algemeenen Secretaris te Rotterdam.
D. R. GEVERS DEYNOOT.

*** Men verlangt tegen Februarij, eene KEUKENMEID, P. G., 25 à 30 jaar oud, goed kunnende Koken, en eenig Huiswerk verrigten, van goede getuigen voorzien, komen alleen in aanmerking, adres *franco*, Letter E., Wed. ELLERMAN, Beursteeg, Amsterdam.

*** OPENBARE VERPACHTING ten Raadhuize der Gemeente Haarlem, op Vrijdag den 24sten December 1852, des namiddags ten half 2 uur:
1°. Van een Stuk WEILAND, gelegen in het Park, achter het Paviljoen *Welgelegen*, in den Hout. En
2°. Van een dergelijk Stuk, gelegen in den Veenpolder, nabij de Leydsche Vaart, gelegen onder de Gemeente Heemstede.
De Voorwaarden liggen ter visie van daarbij belanghebbenden op alle werkdagen van des morgens 10, tot des namiddags 4 uur.

*** Op Vrijdag den 24sten December 1852 des namiddags ten 2 uur, zal op het Raadhuis te Haarlem plaats hebben de Aanbesteding bij Inschrijving, tusschen de verschillende binnen die Stad gevestigde Boek- en Papierhandelaren, wegens de levering van de KANTOOR- en SCHRIJFBEHOEFTEN voor de Secretarie en de Stads-Armenscholen in 1853 benoodigd. De Conditiën liggen ter lezing ten Raadhuize voornoemd, op alle Werkdagen van 10 tot 4 uur.

*** ***De ZILVEREN PENNINGEN VOOR HH. BURGEMEESTEREN, die op 's Rijks-Munt vervaardigd worden en eerlang gereed zijn, zullen of bij de Provinciale Gouvernementen of bij de Graveurs van 's Rijks-Munt verkrijgbaar worden gesteld.***
Op de ZILVEREN MODELKETENEN worden bestellingen aangenomen, bij alle Goud- en Zilversmeden, bij wie de teekeningen voorhanden zijn.

*** De ondergeteekende berigt hare geëerde Begunstigers, dat zij weder, als voorheen, met het Kersmis- en Nieuwjaars-Feest, en verder het geheele jaar door, zich gereed zal houden tot het Bakken van WAFELEN. Verzoekende ieders gunst; belovende eene prompte bediening.
E L I Z A B E T V E R B E E K.
Lange Begijnestraat te Haarlem.

*** Op een aangenaam Dorp gelegen in de nabijheid van Amsterdam en aan den Rhijnspoorweg, wordt aan eene Dame in een stil fatsoenlijk Protestantsch Huisgezin, tegen eenen aannemelijken prijs aangeboden, KOST, GEZELLIG VERKEER, VRIJE SLAAPKAMER, benevens gebruik van Tuin, Koepel, enz. Reflecterenden, adres *franco*, A. C., bij den Boekhandelaar H. T. HENDRIKSEN, Hoogstraat 7. 58., te Rotterdam.

*** **VERZOEKE ATTENTIE!**
Voor een ongehuwd Protestansch Geneesheer en Vroedmeester, bestaat in een klein Dorp gelegenheid zich te vestigen en is er tegen eene billijke schadeloosstelling bij Burgerlieden: HUISVESTING, KOST en eene VRIJE KAMER te bekomen. Adres, met *franco* Brieven, onder de Letter V., bij den Boekhandelaar JOH. ROEM, te Alkmaar.

*** Te HUUR, met Mei: de BUITENPLAATS, *POELGEEST*, bij Leyden, ook geschikt voor *Winter-Verblijf*, en gedeeltelijk gemeubileerd. Te bevragen bij den Tuinbaas MEIJER, aldaar.

*** **PUBLIEKE VERKOOPING**
op TEXEL.

CONINCK WESTENBERG & Co., Scheeps-Makelaars te Texel.
Presenteren op Maandag den 20sten December 1852, des morgens elf ure, op den Havendijk, nabij het Oude Schild aldaar.
Ten overstaan van den te Texel residerenden Notaris JOHANNES LUDOVICUS KIKKERT,
Publiek te Verkoopen:
20 Stuks NIEUWE ZEILEN.
4 Rollen NIEUW ZEILDOEK en KLEDING.
9 TROSSEN, van verschillende lengte en dikte.
1 Ligte KABEL, 3 SCHIJVEN NIEUW TOUW.
1 NIEUWE STAG.
1 ANKER-KETTING, lang 60 Vadem.
Eenige Enden KETTING.
2 WERP-ANKERS.
1 SLOEP.
1 SCHEEPSBOOT met TOEBEHOOREN.
1 GIEK.
1 GIER compleet.
Eene groote partij gekapt WANT, staand en loopend TOUWERK, gekapte KABELS en TROSSEN, een KOPER STUURRAD, een DITO GANG, BLOKKEN, IJZERWERK, RONDHOUTEN en verdere SCHEEPSGOEDEREN.
Alles afkomstig van het Zweedsche Brikschip *Catharina*, gevoerd geweest door Kapitein *J. F. Sundquisth*.
Nadere informatien zijn op *franco* aanvragen te bekomen bij opgemelde Makelaars.

*** PUBLIEKE VEILING op Maandag den 20sten December 1852, des voormiddags ten 11 ure, te Muiden in *het Hof van Holland*: Een gedeelte van het STADSBOSCH te Muiden, breeder bij Billetten omschreven, terwijl 3 dagen voor de veiling aanwijzing in loco zal geschieden en informatiën te bekomen zijn bij den Notarissen A. PERK te Hilversum, D. VAN DEN HORST te Weesp en ter Secretarie te Muiden.

*** PUBLIEKE VERKOOPING op Donderdag den 23sten December 1852, des voormiddags ten 10 ure, ten overstaan van den Notaris A. PERK, op de Hofstede *Sperwerhof* te 's Gravenland, van eene partij extra zware IEPEN- en WILLIGEN BOOMEN, waaronder van 80 en 70 Ned. Duimen over kruis, 1 POPULIER van 75 Ned. Duimen en eenig EIKEN HAKHOUT. En op de Hofstede *Spaanderswoud* te 's Graveland van eene partij EIKEN HAKHOUT.

*** HOUTVERKOOPING op de Hofstede *Rooswijk*, onder Velsen, op Vrijdag 17 December 1852, 's morgens 10 ure, van eene groote partij HAKHOUT.

HOUTVERKOOPING, op *St. Anneland* (*Clingendaal*), *Groenendaal* en *Oosterbeek*, onder Wassenaar, nabij 's Gravenhage, op Vrijdag den 24sten December 1852, des voormiddags ten 10 ure, van eene aanzienlijke Partij extra zware en bijzonder gave BEUKEN, EIKEN, IEPEN en SPARREN BOOMEN, bijzonder geschikt voor Werkhout; mitsgaders extra zwaar ESSCHEN, ELZEN, EIKEN en BERKEN HAKHOUT; kunnende te water en te land gemakkelijk worden vervoerd. Met de verkooping zal een aanvang gemaakt worden op *St. Anneland* (*Clingendaal*).

*** VERKOOPING, op Woensdag den 22sten December 1852, 's morgens ten *tien* ure, van eene partij van **105** stuks POPULIEREN BOOMEN, staande op het Trekpad buiten de Witte Poort, op de Boomkweekerij, en eenige IEPEN BOOMEN, op het Doelenplein, en op Woensdag 29 December 1852, van één PAARDENSCHOUW, en drie oude SCHUITEN, benevens twee IJzeren KOOKPOTTEN en ROMMELING, aan de Timmerwerf binnen de Gemeente Leyden.

*** HOUTVEILING in de Bosschen van *Watervliet*, onder Velsen, op Woensdag den 29sten (in plaats van Dingsdag 28) December 1852: Van allerhande soorten zwaar meest EIKEN HAKHOUT.

*** VERKOOPING, op Dingsdag den 4den Januarij 1853, in de Herberg te Castricum, van allerlei soorten van zwaar HAKHOUT, staande in de Duin-Ontginning van Z. K. H. Prins *Frederik der Nederlanden*, en in de Bosschen van Jonkheer *Gevers van Endegeest*, onder Castricum en Heemskerk.

*** Men is van meening, om, op Dingsdag den 18den Januarij 1853, des voormiddags ten elf ure, ten huize van *D. Beenders*, Kastelein te Limmen, in het openbaar te verkoopen:

Een HUIS en SCHUUR of STAL, met deszelfs ERVE en TUIN, te zamen groot 10 Roeden, 70 Ellen, zijnde eene gerenommeerde *Broodbakkerij*, welke Affaire daarin sedert onheugelijke jaren is en nog wordt uitgeoefend, staande en gelegen in de Kerkbuurt te Limmen.

Breeder bij Biljetten omschreven. Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van de Notarissen A. P. de LANGE en S. A. de MORAAZ, te Alkmaar.

*** Alom verkrijgbaar **à dertig Cents:**

ALMANAK
voor Jan en Alleman voor 1853.

80 Pagina's druks, in 12° met een Steendrukplaatje uitgegeven, door J. K. de REGT, te Middelburg.

Voor Leesgezelschappen, Leesinrigtingen, Leesbibliotheken.
AANZIENLIJKE PRIJSVERMINDERING.

Zoo lang de geringe voorraad strekt, zal de Uitgever P. A. de JONG, te *Arnhem*, aan de eerstvragende afleveren.

HISTORISCH EN ROMANTISCH
ALBUM,
UITGEZOCHTE LEKTUUR
VOOR DEN
BESCHAAFDEN STAND.
UITGEGEVEN DOOR EENE VEREENIGING VAN VADERLANDSCHE SCHRIJVERS.

ZES BOEKDEELEN 1846—1851, GEÏLLUSTREERD MET MEER DAN 70 KEURIGE STAALGRAVUREN VAN BEROEMDE MEESTERS, TE ZAMEN MEER DAN 2450 PAG. DRUKS BEVATTENDE.

Voor *f* 9 in plaats van *f* 24.

Afzonderlijke Boekdeelen ter completering *f* 2 in plaats van *f* 4.

Het Historisch en Romantisch Album bevat eene Keurlezing van hetgeen op het gebied der Geschiedenis, Land- en Volkenkunde, enz. voorvalt, eene uitgezochte verzameling van Romans, Verhalen en Novellen, alles bewerkt door de eerste Schrijvers, terwijl de Platen, allen Staalgravuren, naar beroemde oude en hedendaagsche Schilderijen zijn vervaardigd.

GODSDIENSTIGE LECTUUR.
DE DOOD
IN HET LICHT DER OPENBARING.

OVERDENKINGEN BIJ STERFGEVALLEN.
TEN GEBRUIKE BIJ DE
OPENBARE OF HUISSELIJKE GODSDIENST-OEFENINGEN,
DOOR
J. C. F. WILD,
Predikant te Schönberg.

PRIJS IN NETTEN OMSLAG *f* 2,25.
Alom voorhanden.
Haarlem, Dec. 1852. J. J. van BREDERODE.

Voor *f* 10 in plaats van *f* 25

wordt door de Boekhandelaren de ERVEN DOORMAN, te 's Gravenhage, aangeboden:

De tweede, verbeterde en vermeerderde druk van het

THEORETISCH EN PRACTISCH
BOUWKUNDIG HANDBOEK,

ten dienste van Ingenieurs, Architecten, opzigters, Timmerlieden, Metselaars en verdere Bouwkundigen, door W. C. BRADE, Oud-Kapitein-Ingenieur. Vier Deelen in kwarto, met 37 Platen.

Eerste Deel: 1°. Gehouwen en gebakken Steenen; 2°. Verbindingsmaterialen; 3°. Houtsoorten; 4°. Metalen; 5°. het Glas, de Verwen, het Riet en Stroo; 6°. Wederstand der Bouwstoffen, met Tabellen.

Tweede Deel: 1°. Funderingen van Gebouwen; 2°. Werktuigen bij Funderingen; 3°. Metselwerken in gehouwen en gebakken Steen; 4°. Muren van Gebouwen; 5°. Houtverbindingen; 6°. over de Kappen en Trappen.

Derde Deel: 1°. Grieksche en Romeinsche Orden; 2°. het ontwerpen van publieke en particuliere Gebouwen.

[illegible] Over de [illegible] Spoorwegen.

*** JOHs. NOMAN en ZOON, te Zalt-Bommel, hebben alom **gratis** verkrijgbaar gesteld, Proefnommer en Prospectus, van een uitgegeven Werk, getiteld:

MAANDELIJKSCHE KRONIJK. GESCHIEDENIS VAN DEN DA

MET PORTRETTEN. Te beginnen over Januarij 1853, zal hiervan maandelijks een Nommer het licht z Géène afzonderlijke Nommers, maar slechts per Jaargang, zal dit Werk verkrijgbaar zijn,

EN SLECHTS 30 CENTS PER AFLEVERING KOSTEN.

Bij alle Boekhandelaars kan men hierop inteekenen en een Proefnommer **gratis** bekomen.

*** Bij W. P. van STOCKUM, Boekverkooper te *'s Gravenhage*, wordt uitgegeven:

TIJDREKENKUNDIGE KAART
OF TIJDSTROOM DER VADERLANDSCHE GESCHIEDEN

VAN DE VROEGSTE TIJDEN TOT HEDEN, TEN GEBRUIKE BIJ DE GESCHIEDENISSEN VAN NOORD-NEDERLAND,
DOOR
Mr. J. VAN LENNEP.

Prijs in plano *f* 1,50, in Carton *f* 1,90; in Carton op Linnen *f* 2,20.

Deze Kaart geeft een volledig overzigt over onze Geschiedenis, met vermelding van alle regerende Vorsten, vo name Mannen, uitvindingen, ontdekkingen, opkomst der Steden, en verdere belangrijke gebeurtenissen.

*** Alle Boekh. en Postdir. nemen bestellingen aan op den Jaargang 1853 van:

DE FAKKEL,
PROTESTANTSCH VOLKSBLAD.

Verschijnt iederen Vrijdag. Prijs *fr.* p. p. *f* 6 's jaars.

Dit Volksblad, dat zich de bestrijding van de woelingen der Roomschgezinde partij ten doel stelt, heeft in alle oorden des vaderlands een gevestigden roem verworven. Ieder Protestant, die de zegeningen der Hervorming op prijs stelt, leze en bevordere het debiet van dit Blad, dat zoo onberekenbaar veel nut sticht.

NEDERLANDSCH SCHOOLBLAD.

Verschijnt iederen Woensdag. Prijs *f* 5 's jaars *fr.* p. p.

Dit Blad, waarvan de Redactie en medewerking is toevertrouwd aan mannen, die op het gebied van opvoeding en onderwijs ten gunstigste bekend staan, bespreekt op eene *degelijke* wijze de belangen van het onderwijs, zoowel van *Nederland* als van het *Buitenland*. Het is voor ieder Onderwijzer, die met zijnen tijd wil medegaan, eene wezentlijke *behoefte*. De Uitgevers,
Tiel, Dec. 1852. GEBR. CAMPAGNE.

*** Bij JOH. ROEM, te Alkmaar, kwam van de pers:

LEVENSBESCHRIJVING
VAN
Dr. CLAUS HARMS.

Door hemzelven medegedeeld; uit het Hoogd. Vertaald, door Ds. M. COHEN STUART. Met Portret Prijs *f* 3,50.

In het laatste No. van de *Boekzaal* wordt dit uitnemend Boek, zeer aangeprezen en zegt er onder anderen van: „Moge het komen in veler handen, *vooral* van **Evangeliedienaars en Studenten** en van dezulken, **die zich toeleggen op kennis van het menschelijk hart."**

*** **Nog eenige Ex. zijn te bekomen van**

VERDEELING
VAN
ERFENISSEN.
HULPBOEKJE VOOR ALDEGENEN
WELKE IETS TE VERWACHTEN OF IETS
NATELATEN HEBBEN.
Met eenen Stamboom,
ter berekening van den graad, waarin men erven kan.
Prijs DERTIG Cents.

Bij *J. H.* en *G. van Heteren* en *C. J. Borleffs*, te Amsterdam; *Is. An. Nyhoff*, te Arnhem; *W. N. C. Roldanus*, te Delft; *H. R. van Elk*, te Dordrecht; *J. B. Wolters*, te Groningen; *Erve Doorman*, te 's Hage; *A. C. Kruseman*, te Haarlem; *C. C. v. d. Hoek*, te Leyden; *H. C. Schetsberg*, te Leeuwarden; *Mensing en de Koning*, te Rotterdam; *Terveen & Zn.*, te Utrecht, en op *franco* aanvrage bij den Eigenaar A. J. A. ROLDANUS, te Oudewater, en verder alom.

*** H. A. M. ROELANTS, te Schiedam, heeft op heden verzonden:

NEDERLANDSCHE
VOLKS-ALMANAK,
VOOR 1853.
ONDER REDACTIE VAN
H. J. SCHIMMEL.
Met vier keurige Steendrukplaten.

Dit Jaarboekje bevat bijdragen in Proza en Poëzij van: A. B., S. J. van den BERGH, H. Th. BOELEN, Mej. S. M. BOESEKEN, A. van der HOOP Jrsz., JACOB, J. A. MOLSTER, E. J. POTGIETER, H. J. SCHIMMEL, Dr. H. A. SELS, DARIE WETAN, W. J. van ZEGGELEN en JOH. C. ZIMMERMAN.

De prijs is, ingenaaid ***f* -,90**, en in keurig linnen Band, verguld op Snede ***f* 1,50.**

*** Bij C. van der POST Jr., te Utrecht, komt heden van de pers:

W. de GELDER, Formulierboek voor Secretarissen van GEMEENTE-BESTUREN, met Aanteekeningen, ook in betrekking tot de Wetten op het Zegel en de [illegible]

*** Bij G. T. N. SURINGAR, te *Leeuwarden*, *en voorts bij alle solide Boekhandelaren in het Rijk*

ABm. des AMORIE van der HOEVEN.
JOANNES CHRYSOSTOMUS,
VOORNAMELIJK BESCHOUWD
ALS EEN VOORBEELD VAN
WARE KANSELWELSPREKENDHEID.
HERZIENE EN VERMEERDERDE UITGAVE
f 1,80.

Bij denzelfden is de Inteekening geopend

OP EENE VERNIEUWDE UITGAVE VAN DE
BIJBELSCHE LANDSCHAPPEN
NAAR
AFBEELDINGEN
OP DE PLAATS ZELVE VERVAARDIGD,
MET BIJGEVOEGDE
TAFEREELEN
DOOR
ABm. des AMORIE van der HOEVE

Uitgegeven in 24 Afleveringen, opgeluisterd met 96 Staalgravuren.

Voor den geringen prijs van **f 1,—** *per Afleveri*

In meest alle Boekwinkels is eene Aflevering van h Werk ter inzage voorhanden.

FRIEDRICH PERTHES
IN
ZIJN LEVEN EN BEDRIJ
GESCHETST DOOR ZIJNEN ZOON
CLEMENS THEODOOR PERTHES,
Hoogleeraar in de Regten te Bonn.
MET BEKORTING UIT HET HOOGDUITSCH VERTAALD,
DOOR
C. M. MENSING.
EERSTE DEEL.
f 2,75.

OOK EEN MENSCHENLEVEN,
AL WAS 'T MAAR VAN
EEN' HONDEN JONGEN.
Eene Vertelling
vooral, wie er naar luisteren wil.
Naar het Hoogduitsch van W. O. van HORN
DOOR
J. J. A. Goeverneur.
MET PLATEN *f* 1,25.

TAFEREEL
VAN DE
OVERWINTERING DER HOLLANDERS
OP
NOVA ZEMBLA
DOOR
H. TOLLENS Cz.

Prachtuitgave met fraaije Platen en Vignette
In Carton. . . . . *f* 3,90.
Prachtband. . . . . „ 5,50.

UREN
toegewijd aan de hoogste belangen des levens
VOOR JEUGDIGE CHRISTENEN.
f 1,30, Ingebonden *f* 1,60.

Ter perse om eerstdaags verzonden te worden.

J. A. UILKENS, DE VOLMAAKTHEDEN VA DEN SCHEPPER. *Derde Deel. Derde Aflevering.* H eerste en vierde Deel van dit Werk zijn voltooid. Va het tweede en vijfde zijn de eerste Afleveringen *ter pers*

J. BOSSCHA, NEÊRLANDS HELDENDADEN T LAND. 32e *Aflevering.* Behelzende: *De Belgische Revolut*

J. H. VAN DER PALM, AL DE LEERREDENEN Eerste Deel. *Tweede druk.*

*** Bij D. NOOTHOVEN van GOOR, te Leiden, komt van de pers:

De 1e en 2e Afl. van het Prachtwerk:

BIJBELSCHE FAMILIËN.
NAAR HET ENGELSCH, DOOR
C. W. VAN DER POT.
PREDIKANT TE LEIDEN.

Het **PRACHTWERK: Bijbelsche Familiën** zal compleet zijn met 9 Afl.. De prijs per Afl. is niet meer dan **60** Cents. Elke Afl. wordt opgeluisterd door 2 buitengemeen fraaije Staalgravures.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDE en ZONEN.